

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๕

วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมไทย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคสังคมนิยมไทยได้จัดตั้งขึ้นเกินเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ หัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยจะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา คือในรอบปี ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ พรรคสังคมนิยมไทยไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคตามเงื่อนไขและภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด มีเหตุให้ยุบพรรคสังคมนิยมไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมไทย

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ หัวหน้าพรรคการเมืองจะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน พรรคสังคมนิยมไทยจัดตั้งขึ้นมากเกินกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันสิ้นปี ๒๕๕๓ จึงต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ แต่พรรคสังคมนิยมไทยไม่ดำเนินการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ที่นายมงคล บานเย็น หัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยอ้างว่า ตามข้อบังคับพรรคสังคมนิยมไทย ข้อ ๒๕ ถ้ากรรมการบริหารพรรคลาออกสองในสาม ให้ถือว่ากรรมการบริหารพรรคหมดสภาพการเป็นกรรมการทั้งคณะ และให้กรรมการบริหารพรรคที่ไม่ได้ลาออกรักษาการ และจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ภายใน ๕๐ วัน คณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมไทยมีจำนวน ๑๘ คน ได้ลาออกไปสองในสามคือจำนวน ๑๒ คน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ พรรคสังคมนิยมไทยได้จัดประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ แล้วเสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง รอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับ รออยู่จนถึง

เดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ก็ยังไม่ตอบรับ เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับการประชุมใหญ่เพื่อ
เลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จึงเข้าใจว่าตนเองยังไม่เป็นหัวหน้าพรรคสังคมไทยโดยสมบูรณ์
ไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๓๕ ได้ นั้น เห็นว่า ตามข้อบังคับพรรคสังคมไทย ข้อ ๒๕ แม้จะมีข้อความในวรรคหนึ่ง
กำหนดว่า ถ้ากรรมการบริหารพรรคว่างลงสองในสาม ให้ถือว่าคณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจาก
ตำแหน่งทั้งคณะ แต่ตามข้อบังคับดังกล่าว วรรคห้า ก็ได้กำหนดว่า กรณีที่มีเหตุให้คณะกรรมการ
บริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่ง
ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่านายทะเบียนพรรคการเมืองจะตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรค
ชุดใหม่ ดังนั้น นายมงคล บานเย็น จึงยังอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคสังคมไทยต่อไปจนกว่า
นายทะเบียนพรรคการเมืองจะรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ นายมงคล
บานเย็น ในฐานะหัวหน้าพรรคสังคมไทยจึงมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการของพรรค เมื่อนายมงคล
บานเย็น ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๓๕ กรณีมีเหตุยุบพรรคสังคมไทยได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง
อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสังคมไทย

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ